

# ‘Aan gerekwireerde mijn exploit doende’

## Taal in het werk [16]: de deurwaarder

Er zijn beroepen waarin taal zo niet de hoofdrol, dan toch zeker een flinke bijrol speelt. Geregeld worden ze in *Onze Taal* geportretteerd. Deze keer: de deurwaarder. Over ‘litigieuze facturen’, ‘executoriaal beslag’, ‘voldoening buiten rechte’, en het schrijven van ellenlange zinnen.

Jacco Snoeijer

‘Dwangbevel! In naam der Koningin!’ Wie zijn rekeningen niet op tijd betaalt, riskeert de komst van de deurwaarder. En dat is met name voor wanbetalende taalliefhebbers een aanzienlijk risico. De deurwaarder komt namelijk niet zomaar langs: hij ‘vervoegt zich aan voormeld adres’. En dan geeft hij geen kopie van een aanmaningsbrief af, om vervolgens verder te gaan, nee: ‘aldaar aan laatstgemeld adres exploit doende en afschrift dezes latende’ vertrekt de deurwaarder weer, de schuldenaar in verraging achterlatend. Er is zojuist een exploit betekend. Maar wat betekent dat? Wat is het verhaal achter het verhaal door de deurwaarder? En waarom leest dat verhaal zo lastig?

### ■ DICKENS

Wie een dwangbevel leest, of zich over een dagvaarding buigt, zou bijna denken dat de deurwaarder een figuur uit de negentiende eeuw is. Zo iemand die met hoge hoed en wapperende cape op de voordeur roffelt. ‘Heden, heb ik, deurwaarder, op verzoek van eiser, GEDAGVAARD, gedaagde, OM op de dertiende maart tweeduizend en dertien in persoon te verschijnen ter terechtzitting van de rechtbank, alsdan en alsdaar zitting houdende in het gerechtsgebouw te ’s-Hertogenbosch, TENEINDE op eerdergenoemde tijd en plaats door eiser tegen zich als gedaagde op de hieronder te ontwikkelen gronden te horen eiser als volgt.’ De deurwaarder als een in de

tijd verdwaald personage uit een roman van Dickens.

In de eenentwintigste-eeuwse werkelijkheid is de deurwaarder echter een vrij normale ambtenaar en zelfstandig ondernemer (zij het eentje met afwijkende opvattingen over hoofdlettergebruik). Als ambtenaar heeft hij de wettelijke taak officiële stukken van een juridische procedure bij de partijen te bezorgen en de inhoud ervan mee te delen (te ‘betekenen’), en als ondernemer houdt de deurwaarder zich onder andere bezig met het incasseren van schulden. Soms hoort daar het roffelen op de deur bij, maar vaak ook gaat een dagvaarding of een aanmaning in een envelop in de overvolle brievenbus.

De wettelijke taak officiële stukken te betekenen – de deurwaarder is een gespecialiseerde juridische postbesteller – verklaart voor een deel waarom de deurwaarder zulke ouderwetse woorden en ingewikkelde zinsconstructies han-

teert. De wetten waarmee de deurwaarder werkt, stammen namelijk uit de negentiende eeuw. Zo schrijft het wetboek van burgerlijke rechtsvordering voor dat een dagvaarding (een oproep om bij de rechtbank te verschijnen) ‘per exploit geschiedt’ en stelt het eisen aan de vorm waaraan zo’n exploit moet voldoen. Als de deurwaarder op een dagvaarding zou schrijven dat ‘hij een kopietje van deze oproepbrief in de bus heeft gedaan’, zou dat gevolgen kunnen hebben voor de rechtszaak. De ouderwetse hoed en cape zijn dus simpelweg dwingende kledingvoorschriften.

### ■ BIJSLUITER

Sommige frasen in de stukken van de deurwaarder die voor de buitenstaander abracadabra zijn, hebben bovendien een specifieke juridische betekenis – zoals ‘uitvoerbaar bij voorraad’, ‘tegen kwijting te betalen’, of ‘kosten ter verkrijging van voldoening buiten rechte’.



Illustratie: Frank Dam